

crede, că prin *faptul*, că ea a fost publicată sub scutul *mândrei asociațiunii a scriitorilor germani*, ea este expresiunea unor asemene curente. Diarele maghiare consideră însă această asociațiune, ca cea mai înaltă expresiune a inteligenței germane, pentru că ea singură a avut îndrăsnela de a nimici în ochii Europei apasene presupunerile veninose, ce Români nu încetăză de a îndrepta în contra nobilei națiuni maghiare.

Din aceste puțințe rânduiri se pôte vedea, ce abuz s'ar face cu numele *asociațiunii autorilor germani*. Dacă membri acestei asociațiuni s'ar ocupa cât de puțin de cesiuni politice, ceea ce nu factu de loc, ei ar puté căpeta convingerea, că conținutul acestei publicațiuni este desavuat de nimeni altul, decât de ministrul de interne al Ungariei. Pe când acei domni dela Berlin, vèrsau lacrimi fierbinți asupra nenorocilor Maghiari, pentru-că toți Români din Ardeal și Ungaria, în înțelegere cu cei din regat, urzescă conspirațiuni colosale pentru întemeierea „*unui imperiu român*“, domnul Hieronymi, de pe înălțimea băncii ministeriale, declară, că *populațiunea română* din munții Carpaților este o *populațiune pacinică* și că guvernul unguresc ar puté înlătura ori ce nemulțumire, decât ar oferi *Românilor culti* din acele părți *funcțiuni sigure* de profesori, preoți și impiegăți ai statului, și că prin această procedură i-ar împiedeca, de a emigra, ca până acuma, în România liberă. Domnul ministru enumără cu această ocaziune cifre esacte relativă la *isgonirea réutaciosă* a inteligenței române din Ungaria și mărturisă fără nici o reșineră, că această tristă stare de lucruri nu provine, decât din cauza *administrațiunii maghiare*.

Deși aceste cuvinte par a fi binevoitoare, ele nu sunt încă de loc indice a unei schimbări în împrejurărilor, ce domnesc în Ungaria. Chiar domnul Hieronymi nu a luat în *seriosă* cuvintele, ce le-a rostit de pe banca ministerială; ele au fost pronunțate la adresa *Curtii imperiale din Viena* și la aceea a guvernului român, *er nicidecum la adresa Românilor din Ardeal, Bănătu și Ungaria*. Pentru prima oră dela 1867 împăratul Francisc Iosif, cu ocaziunea manevrelor de toamnă din Ungaria, a înfierat cu cuvinte neîndoelnice escesele, ce Maghiarii și-au permis în contra Românilor, și deși presa maghiară s'a încercat a *tăgădui* și a interpreta cuvintele împăratului, cei din cercurile guvernamentale au priceput foarte bine adevărul lor sens. Acesta este, cauza pentru care domnul ministru a tăcut *mea culpa* din înălțimea băncii ministeriale. Dér domnul ministru mai avă și altă țintă, când a enunțat părerea sa; el voia să dea o probă palpabilă *guvernului român*, despre *bună voință*, ce *guvernul maghiar* are pentru densusul, sperând, că prin a-

cestă manoperă va puté *smulge* dela guvernul regatului oșei-cari *măsură de reprisiune* în contra Ligei culturale din București. Starea de lucruri rămâne cu toate aceste neschimbata, și acesta este foarte natural, căci esența cominațiunii maghiare în Ungaria constă tocmai în aceea, că administrațiunea generală a țării, se fiă exclusivă în mâinile Maghiarilor și a acoliților lor. Dacă ei ar face Românilor culti loci în administrațiune, atunci ar fi siliți să facă asemenea loci Rutenilor, Slovacilor, Sèrbilor, Croaților, ba chiar și Nemților, și atuncea „*supremația maghiară ar fi pe ducă*“.

De aceea noi suntem convingși, că *niciodată* Maghiarii nu vor recunoșce, de *bună voie*, celorlalte popore din Ungaria *drepturi egale* cu ale lor. Nu numirea unor Români în posturi subordonate pôte deslega cesiunea naționalităților în Ungaria, căci cea dintâi condițiune, care se impune celor ce încercă de a dobândi funcțiuni publice, este *renunțarea absolută la naționalitatea lor*. Cu totă spiritul de împăcare de care d-lu ministru a făcută usă, prigonitorile în contra Românilor nu au încetată cătuși de puțin; ultimele condamnări dela Clușiu demonstră, dintr-o parte, o înăsprire foarte mare. Când persoane, cari cutéză a vorbi, în *modul absolut obiectiv*, de neajunsurile Românilor, sunt condamnate la patru ani de închisore, apoi acesta sémănă foarte mult cu procedurile juridice *ruso-siberiane*. Și când, din cauza mâniei în contra unui diar, se tèresce înaintea tribunalelor nu numai redactorul responsabil, ci și alți patru membri ai redacțiunii, ba încă și proprietarul-tipograf și se condamnă toți dimpreună la închisore, atuncea-i lucru vedit, că intențiunea adevărată este, de a despoia românismul de dreptul de a-și avé propria sa reprezentățiune diaristică. Aceste apucături nu sunt alta, decât un resbelu principiar de distrugere a spiritului, fără cruțare, resbelu pentru care se întrebunțeză mijlocele cele mai brutale și cele mai autoritare. Și pe terenul economic domnescă aceleași legi. Pentru prosperarea orașului Budapesta și înflorirea altor câte-va orașe locuite în majoritate de Maghiari, și spre a îmbogăți casele unor speculanți din aceste localități, populațiunea nemaghiară este strivită până la istovire fără a i-se da în schimb cea mai mică sumă pentru trebuințele ei culturale și economice. Cât despre nenumăratele ilegalități și asuprii atingătoare de drepturile bisericești, a școlilor și administrațiunii comitatense, precum și a tutorilor celorlalte ramuri ale vieții publice, despre cari s'a raportat pe larg în diferite rânduri în această teorie, nici nu este trebuință de a le mai aminti încă-odată.

(Va urma.)

Milan în Serbia.

Evenimentul d'ilei în politica din afară, este starea excepțională în care se află adic micul regat sèrbesc.

Acum se știe cu totă siguranța, că guvernul *Gruici* și-a dat dimisia, în mâinile regelui Alexandru alaltăeri dimințea. Dimisia acesta s'a făcută în urma unei lungi conferințe din partida radicală. Ministrul președinte *Gruici* a motivat retragerea cabinetului prin pasul aventuros al exregelui Milan, de a veni la Belgrad. Regele Alexandru nu se mulțumi cu această motivare și ceru alta, dér *Gruici* refuză. Regele asigură pe *Gruici*, că nu e vorba de-a pași pe căi anticonstituționale și neparlamentare, ci din potrivă, dela prezența tatălui său așteptă lămurirea situațiunii. Tote sistențele regelui însă au rămas zădarnice.

Curându după acesta, la orele 11 2 min. și sosi exregele Milan c'un tren separat în Belgrad. Regele Alexandru îl întâmpină plin de bucurie. Ei se îmbrățișară și se sărutară de repețe-ori. Publicul, care era de față strigă: „*Trăiescă regele Milan!*“, Milan însă respinse dela sine această onore, și strigă: „*Trăiescă regele Alesandru!*“. Așadără s'a întâmplat, ceea-ce nimeni nu ar fi putut să credă: Milan s'a

dus la Belgrad! Deja și numai aușul acestei sciri, nasce în noi bănuiala, că la curtea regescă din Belgrad se petrecu lucruri, cari poté foarte ușor să aducă o schimbare arbitrară în politica regatului sèrbesc. Milan, în deplină cunoscință a situațiunii, a alergat la Belgrad, ca să dea mână de ajutor fiului său, ajuns în mare încurcatură. Baremi decât acest pas al său, n'ar fi însoțit și de-o intrigă ascunsă, care să țintescă la răsturnarea dinastiei Obrenovic.

Nu se pôte ști, ce va aduce viitorul. Faptul însă e, că pașirea nesocotită a lui Milan are de scop să înfrângă pe radicali, căci nu putem crede, că el ar fi mers la Belgrad, ca tocmai să cerce o împăcare a acestora cu fiul său Alexadru. Prin depărtarea radicalilor, în Serbia își va scote capul *dictatura* — și nu șcim decât tocmai această armă periculoasă politică, nu se va îndrepta în potruva dinastiei Obrenovicilor.

Se va vedea.

Din Camera română.

Discusiune privitoare la cesiunea română.

Discursul d-lui A. Stolojanu.

(Fine.)

Dér pentru că ați pus cesiunea pe terenul de partid, și între altele ne-ați acusat de pierderea Basarabiei, sunt în dreptul meu să vă fac și eu o acuzare basată pe documente. Când lucrau Rușii din răspuțeri, ca să ne ia Basarabia, totă țera a fost în picior. Toți omenii eminenti, la apelul guvernului țerei, au luat toagă apostolului și au plecat din țera în țera să demonstreze Europei, că și ea are interes să se împotrivescă a nu ni-se lua Basarabia. Vè întrebă? D-vostre unde erați?

O voce: Eram dați în judecată.

D. M. Ghelmezeanu: Darea în judecată se stinsese prin declarațiunea d-lui Brătianu.

D. A. Stolojanu: Pôte veți dice, că nu v'am chiamat. Ei bine, să vă spun eu unde erați.

Aici vorbitorul citéză o depeșă a răposatului M. Kogălniceanu către ministrul român dela Petersburg, din 20 Martie 1878, în care dice, că adversarii ministerului liberal, „*dacă au pus pentru o di pasuniile lor la o parte, când au protestat în țera întregă în contra ideii unei cesiuni a Basarabiei, nu au întârziat a reîntra în rățăcirile lor și fac adic un instrument de polemică din nenorocirea, care amenință patria.*“

După aceea citéză o scrisore adresată lui Ion Brătianu de Al. Holban la 29 Oct. 1877, în care acesta îi comunică, că după cum e informat „*se pare că conservatorii organizază o vastă conspirație, care nu s'ar retrage aici dinaintea mijlocelor violente.*“

Apoi D. Stolojanu termină așa:

„*Criticile D-lui C. Arionu, în privința Basarabiei, imi aduc aminte de proverbul nostru, că după resbelu mulți viteji se găsesc. Documentele sunt astădi publice, din cari se pôte vedea cu ce cald patriotism, cu ce energiă și pricepere s'a apărât cesiunea Basarabiei. (Aplause).*“

Cât pentru Dunăre am declarațiunea D-lui Carp, care m'i dicea într-o di în drumul de feră, că decât ar sci țera cu ce inteligență, energiă și abilitate a lucrat Brătianu, în cesiunea Dunărei, ca s'o îngrope, de sigur i-ar ridica un monument încă fiind în viață. (Aplause). Se știe cum i l'a ridicat

Ca să vedeți până la ce punct am căutat, ca să desbrăcăm cesiunea transilvănescă de ori ce considerațiune de partid, am evitat până a vă pune și întrebări asupra unor împregiurări cunoscute de toți.

Nu v'am întrebat, spre exemplu: ce a căutat D. Arionu, secretarul general alu ministerului instrucțiunii publice, în Ungaria; nu v'am întrebat de unde procurorul dela Clușiu știe opiniunile D-lui ministru al instrucțiunii publice, în cesiunea română de peste Carpați, că i învoca autoritatea în rechisitorul, ce a făcut în contra Românilor de peste Carpați.

D. Tache Ionescu, ministru al culturilor și instrucțiunii publice: Nu cunosc broșura? A fost scrisă în nemțesce, puteam să vă procură.

D. A. Stolojanu: Ne-am ferit d'a pomeni de aceste împrejurări, pentru-că nu voiam să vă dăm ocaziune d'a face din cauza Românilor din Ungaria o cesiune de partid. Dantou dicea: piară memoria mea, numai să scăpăm Franca D-vostre nu ați avut nici mărima de suflet și

diceți: să ajutăm pe Români chiar cu riscul de a-și atrage liberalii recunoștința țerei pentru inițiativa luată.

Discursul d-lui T. Maiorescu

(Ședința camerei dela 11 Decemvre 1894.)

D-lu T. Maiorescu... A rămas altă treilea punct din cele atinse de D-vostre, cesiunea Transilvaniei.

D-lor deputati, cesiunea Transilvaniei nu este atinsă în Mesagi, nu este atinsă în proiectul de răspuns; dér este dreptul și datoria oricărui membru al parlamentului, să introducă în desbaterea Adresei ori-ce cesiune, care să fiă destul de importantă pentru a fi semnului stărei generale a țerei. Ast-fel s'a introdus cesiunea Transilvaniei.

Cu ce au relevat-o, D-lor, ce vor cu ea? S'o introducem în Adresă? S'eu, cu ocaziunea Adresei, să o atingem numai ca o parte caracteristică a stărei spiritelor în acest moment? S'eu vor alt-ceva?

Dacă e vorba de unitatea etnică, de sentimentul elementar, pe care îl are fi-care Român, că este Român, că este înrudit cu toți frații săi de același sânge, lucrul este așa dela sine înțeles, încât, scușam-me, este destul să-l atingă, pentru ca să fi și exprimat, și un fel de simțământ de demnitate te opresce, de a căuta prea multe forme de redacțiune pentru a-l exprima. Este clar, că lumina d'ilei, că tot Românul se știe Român, și că simte unitatea sa de ginte, cu totă suflarea românească. Acestea i s'a dat o expresiune naturală și nemeșugită și de D. Moruzi mai de uned, când a spus în aplausele D-vostre tuturilor, că la adevă suntem toți una. Dér în această desbatere constituțională politică, ce anume se cere să facem cu cesiunea Transilvaniei?

Tocmai din cauza sentimentului puternic elementar dintre toți Români, Corpurile politice ale statului român sunt chiamate la totă atențiunea și prudența în asemenea materie.

Din Senat ne-a venit cu ocazia Adresei o propunere precisă relativă la Transilvania. Cine a făcut propunerea? Și ce vrea această propunere? A făcut o șeful autoritată alu partidului liberal. Nu e așa, D-lor? Eu nu șciu tote arcele partidului liberal. Pardon, am făcut această întrebare, căci pe D. Fleva l'am audiat dicend, că acel onorabil senator este numai unul din cei mai autorizați membri ai partidului. (Aplause). Așa m'i-s'a părut. După o întrerupere de pe banca D-vostre, a diș apoi, că este șeful partidului.

D. N. Fleva: Am diș cel mai autorizat, și am adogat și cuvântul de șef.

D. T. Maiorescu: În urmă am înțeles. La început era un moment de nedumirire, până unde șefa este admisă din partea tuturilor

Voce: Șeful recunoscut.

D. T. Maiorescu: A! Va să dice este șeful recunoscut și admis al tuturilor! Ce vrea așa dér șeful recunoscut al partidului liberal?

Vrea (și-a exprimat această cerere a D-sale într-o importantă cuvântare, și cu o foarte bună introducere istorico-politică), vrea, ca guvernul statului român să intervină într-un mod amical, ca un samșar cinstit, între guvernul maghiar și Români din Transilvania, pentru a aplana dificultățile dintre ei. La acesta guvernul nostru a răspuns: nu cred, că este bine să o fac; clar și precis. Noi majoritatea avem acuma să ne întrebăm: aprobăm acest răspuns al guvernului, s'eu nu?

D-lor, motivele pentru cari a răspuns guvernul, așa cum a răspuns, le cunosc din Senat. E probabil, că unul șeu altul din D-nii minștrii le va repeta din nou în Cameră; nu vă voi răpi, dér, timpul D-vostre cu reeditarea lor.

Eu unul le cred cu desăvșire valabile, și cred, că trebuie să le aprobe și majoritatea acestei Camere.

Dați-mi voie însă, înainte de a trece mai departe, să fixeț acest moment al vieții nostre politice.

Spre marea mea mulțumire, onor. D. Sturdza, cu discursul asupra Transilvaniei nu a făcut ceea ce a făcut cu discursul asupra instrucțiunii publice, adică nu a făcut. Cum să mă exprim în mod convenabil? Nu l'a făcut să dispară; acest discurs se află în *Monitor*, îl avem cu toți în proprietatea noastră. S'eu țintim dér, înaintea țerei, ca un punct important din viitorul program de guvernământ al partidului liberal!

Dacă, precum sperăm, precedentul stabilit de guvernul conservator, că ceea ce se enunță, ca acțiune politică, să fi și executată, este o procedură constituțională, care va trebui să fi păstrată și de viitorul guvern liberal, ca cesi de onestitate politică față cu țera, atunci se cuvine să luăm act de declararea onor. D-lui Sturdza din senat și să o fixăm.

neștenii, dér cu dorobanții români din comuna Rucăr nu puteau ține.

Un popor prea frumos și sănătos este poporul din Rucărul României. Dorobanții români din acea comună, cari au fost comandați la lucru aici pe munte, prin statura lor svelă și peste tot bine făcută, prin construcția lor robustă și prin îmbrăcămintea lor curățică și bine întocmită se distingueau foarte bine de ceialți.

Apoi jucau admirabil acești dragi de voinicești, jucau de se părea, că nici nu ating pământul cu picioarele, atât de sprinteni și ușor le era jocul. Născuți și crescuți în astă comună de munte, aici așa dicend la isvoroale Ialomiței și ale Dâmboviței, ca și nise frumusești și voinicești păunași de codru sunt toți, unul ca unul, drăgălași și foarte plăcuți atât prin bunele lor maniere, cât și prin întreaga lor ținută.

Ast-fel am petrecut s'era din 4 Iulie până târziu, când apoi după îndepărtarea comisiunii dela joc și ceialți pe rând s'au dus să se odihnescă.

(Va urma.)

Şeful recunoscut al partidului liberal, cere ca guvernul statului român să se facă o intermediare, ce e drept amicală, der oficială, publică, parlamentară anunţată, între guvernul maghiar din Budapesta şi România din Transilvania.

Actualul guvern conservator de clară: eu nu fac aşa ceva! Faţă de această atitudine negativă D. Sturdza atacă guvernul cu violenţă.

Ne vom aştepta, der, la realizarea acestui punct de program, când va cădea guvernul conservator şi va veni la guvernul partidului liberal. Vom avea să esminăm atunci, şi să fi ştiut de pe acum: 1) dacă viitorul guvern liberal se va ţine de cuvânt, sau totă cestia Transilvaniei a fost pentru liberali numai o redacţiune literară, ca în multe Mesagii dela 1881 încoace; 2) dacă, ţinându-se de cuvânt, va produce cu această un rezultat, pe care ţera întregă şi naţionalitatea română înţeregă să-l aprobe şi pentru care să se feliciteze de iniţiativa partidului.

Cestiunea întău ne va da măsura onestităţii partidului liberal; cestiunea a doua ne va da măsura prevederii şi înţelepciunii politice a acestui partid.

Viu acum la chiar propunerea onor. D-lui Sturdza în privinţa Transilvaniei, şi în afară de argumentele aduse de guvern în contra ei, daţi-mi voie să supun reflexiunii D-văstre, cu moderaţiunea şi cum-pătarea cuvenită într'o materie aşa de delicată, două alte argumente.

D-lor, presupuneţi, că o asemenea intermediare, întreprinsă de guvernul nostru între guvernul şi supuşii unui stat străin, n'ar avea nimic iritant, neobi-cinuit, cominatoriu; ar pute fi, în ade-văr, privită ca amicală, cum o vră de altminte şeful partidului liberal; ea n'ar pute totuşi să intre în concepţiune practică, decât atunci, când în statul străin, unde vră să o faci, ar lipsi verice elemente indicat pentru o aşa interme-diare.

Nu vorbesc de relaţiuni personale, decât nu cumva între Românii din Transilvania şi Ungaria sunt persoane cunoscute şi de noi, ca d. e. d-nii Mocioni, cari prin situaţiunea socială şi prin moderaţiunea lor ar pute să jöce un asemenea rol. Vorbesc numai de instituţiunile mari ale statului; dualismul austro-maghiar are nise anumite forme, în ceea ce priveşte unitatea statului austro-maghiar; de exemplu, este un ministru de externe comun, un ministru de resbelu comun şi altele; der mai este şi un fel de representaţiune parlamentară comună între Unguri şi restul imperiului: aşa numitele dele-gaţiuni.

În aceste delegaţiuni, cum sciţi, parlamentul din Ungaria şi parlamentul din restul Austriei, trimit membrii lor prin alegere. Der cum se întempla, că în Austria se fiă şi o altă provincie locuită de Român, Bucovina, sciţi că în parlamentul Austriei sunt reprezentanţi ai Românilor din Bucovina, cum sunt d-nii Stărcea, Hurmuzachi şi alţii.

Apoi mai sunt alte figuri cunoscute nouă din nume, cari au o importantă situaţiune socială şi politică la Viena, cum este bunioră D. Dumba.

Ce credeţi, d-văstră, că în aceste delegaţiuni, cari sunt anume menite prin constituţiunea imperiului vecin de a menţine totu ce este relativ la unitatea şi integritatea imperiului astfel organizat, ce credeţi, dicu, că s'ar întempla, când ar fi un adevărat pericol, simţit de cei în cestiune, în privinţa unităţii imperiului? Nu s'ar găsi, pe calea această foarte legală, veri-o voce, care să intermedieze acolo, unde intermedierea se pöte face fără iritări, în delegaţiuni ori în convorbiri politice indicate acolo?

D-lă A. C. Cuza: În parlamentul ungaru nu sunt decât Unguri.

D-lă T. Măiorescu: Nu vorbesc de parlamentul maghiar, ci de celalaltu parlament, care își trimite şi elu delegaţii, unde discuţiunea se petrece pe teren comun.

Decă der noi, nu vrem să facem aci unu opus super-erogorum, o superfetaţiune, decât nu vrem să facem numai așa, o vorbire de popularitate efimă, ci ne gândim serios, sincer, la o intermediare posibilă, de ce nu vră gândim şi la posibilitatea acestei intermediari, care ar fi legală, constituţională, indicat în chiar forma de astădi a statului austro-maghiar şi dela care ar trebui să aşteptăm mai întâu unu efect practic?

(Va urma)

Saşi şi d-lă Csáky.

Lui „Sieb. d. Tagblatt“ i-se anunţă din isvoru siguru, că în cestiunea învăţătorilor din comitatul Bistriţa-Năsăud i-a sosită comisiunea administrativă de

acolo unu rescriptu alu ministrului de culte din 18 l. c., în care comisiunea este convocată, de a arăta precis la fiă-care dintre învăţătorii cărora li-s'a dificultat, că nu sciulimba maghiară şi că nu au calificăţiunile recerute—când şi unde şi-a câştigat diploma de calificăţiune, şi decă este vidată această de cătră inspectorul regescu de scöle; şi de când şi în ce calitate servece elu. Până când comisiunea nu va primi în cestiunea această hotărărea ministerială adusă pe basa amintitei rela-tări, ea nu are de a face alţi paşi şi nu are de a îndrepta provocări nouă cătră ofi-ciele competente bisericesci.

Föia naţională săsescă dá expresiune speranţei, că această dispoziţiă a ministrului Csáky este o întroducere a restabilirii stării legale, der adaugă, cu precauţiunea celui pătitu, că prin această afacerea încă nu este terminată, ci decisiunea definitivă este numai amănată şi pusă în mânilor ministrelor.

Saşi pot der deocamdată să se ncredă din nou în „lealitatea guvernului“ şi să persevereze în partida lui, până ce d-lă Csáky le va puté spune: „der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen“.

SCIRILE PILEI.

— 11 (23) Ianuarie.

O scire de sensaţiă. O föia guvernamentală ungerescă aduse şilele acestea scirea, că unu deputat dietalu cu ocasiunea sinodului electoralu sərbescu dela Carloveţu, ar fi înşelat 5000 fl. v. a. dela nou alesulu episcopu sərbescu Gerasim Petrovits, sub pretextu, ca cu această sumă, mituindă pe unii dintre consilierii din ministeriulu de culte, să-i mijlocescă întărărea preainaltă a alegerei sale de episcopu. Acestu lucru a fost descoperit de insu-şi secretarul ministerialu, care a raportat ministrelui, er ministrul a predat afacerea tribunahului din Budapesta. Carëndu după această s'a lătit scirea, că numitul înşelatoru ar fi deputatul Linder György. Interpelat fiind de cătră unu colaborator alu lui „Magyar Hirlap“, acesta a recunoscut, că Petrovits i-a viritu lui în busunaru unu plicu, în care se afla unu libelu de 5000 fl. banu deuş la bancă. Mai târdiu îns, Petrovits s'a prezentat la Linder şi i-a spus, că ministrul Csáky i-a cerutu să subscrie „nu sci ce declaraţiune.“ A adaus apoi, că întărărea preainaltă încă nu i-a sosită, der a cerutu să-i dea banii înderüt. Linder îns n'a mai avut banii la mână, ci în locul lor i-a dat o poliţa. Asta a mărturisit insuş Linder. Ajunge pentru ca să ne facem o idee despre modul, cum se câştigă la noi întărările!...

— o —

Logodnă în familia domnitöre. După o telegramă a lui „Pester Cöresp.“ este förte probabil, că se va ţine în Budapesta o logodnă în familia domnitöre. Se crede, că va fi logodna princesei de coronă, veduva Stefania, cu archiducele Franciscu Ferdinand.

— o —

Procesul Omladinei. În procesul Omladinei continuă ascultările acuşilor. În 20 Ianuarie au fost ascultaţi 24 de acuşaşi. Ei toţi au susţinut hotărüt, că n'au făcut parte din societate. Singur Novak a mărturisit, că Omladina a existat, ca societate. În sala de pertractare căldura este așa de mare, încatü abia se pöte suferi. Ascultarea acuşilor se va sfrşi abia Joi, er Vineri se va puté începe ascultarea martorilor, în numeru de o sută.

— o —

Hoşi în biserică. Din comuna Ruda, în cercul Bradului, ni-se scie: În ziua de anulü nou românesc pre la 1 1/2 öre d. m. 2 Țiganii fără căpätău a spartă o ferestru dela biserica nöstră gr. or. şi pe când unu se puse la pandă, complicele seu a sãritu pe ferestru spartă în biserică îns neaflandu banu, de mână a adunat scaunele din jurul pãreilor töte în mijlocul bisericei, trântindu-le unele preste altele, în fine ca să nu iesă cu mâna golă din biserică, a pachetat într'o mäsãrişă

albă 1 potirü, 1 vëlu de pe potirü, 1 sticharü şi 100 de lumini, şi pecändu hoşii se depãrtase cu lucrurile furate, au fost observat de nise ömeni, cari erau la gröpă în cimiteru. Numai decätü cei 2 Țiganii au fost prins şi legaţi de unu goronü, ce se afla înaintea bisericei. Preotul Petru Costea a făcutu numai decätü ar-la fisolgãbirëulu din Bradu, care a şi trimis la faţa locului 2 gendarmi, escortându-i pre cei 2 Țiganii până la judecătoria.

— o —

În contra multelor scrisi militare. Ministrul de resbelu, G. d. C. de Krieghammer, a dat unu ordinu, în care pretinde, ca să se evite scrierea prea multă în afaceri oficiöse militare. Comunicaţiunea în scrisu să se restringă la minim.

— o —

Mare cutremur de pãmëntu a fost şilele acestea în apropiere de Hang-Cong. S'au derimat 800 de case şi au fost ömoriţi 220 ömeni. Panica e indescriptibilă.

— o —

Unu tinëru românü, care a absolvat gimnasiu şi posedă limba română şi maghiară, caută aplicaţiă în cancelaria vreunui avocat. A se adresa la administraţiă qarului nostru

Ajutoru pentru scölele din Blaşiu.

Oficiulu archidiecesanü din Blaşiu ne trimite a patra listă a contribuitorilor, ce au încurs până acum pentru gimnasiulu din Blaşiu.

Din listele, ce le-am publicat până acum, vedem cu bucuriă că apelul adresat cătră publiculu românü în favorul gimnasiului din Blaşiu, a aflat rësunetü în inimele multora. Cu töte aceste trebe să mărturisimü sinceru, că într'o cauşă ca această, unde se tracteză de viitorul celor mai vechi aşedãminte de cultură naţională ale nöstre şi unde nu numai sentimentulu de datorinţă naţională, der şi simtulu de recunoştină a întregii Românii este angariatü, — amü dori să vedem mai multă animaţiă şi mai mari rezultate.

Nu trebe să uitãm, că e vorba de crescerea naţională a sute de tineri români, eşiţi din sinul poporului, cari din lipsa de scöle romãnesci sunt nevoiţi astădi seu să rămână acasă, seu să se adăpostescă pe la scöle străine. Ba din lipsa de mijlöce materiale, primejduită astădi însaşi existenţa şcolilor românesci din Blaşiu, cari timp de unu seculü şi jumătate au stat în serviciul culturei nöstre naţionale şi cari chiar şi astădi sunt singurele scöle medii romãnesci, ce le avem în părţile mai dinlăntu ale Ardealului.

Sunt sute, ba pöte chiar mi de fruntaşi români de dincoce şi dincolo de Carpaţi, cari parte directü, parte indirectü au să multãmescă şcolilor din Blaşiu poziţi loru de astădi. Dela acestia se pöte aştepta, cu dreptü cuvëntü, ca acuma să îmbrăţişeze cu căldură apelul pentru ajutorarea şcolilor din Blaşiu, care i-au crescut şi iau ajutatü odinöră pe ei.

Să grăbescă der fără amânare fiă-care a şi implini datoria naţională şi culturală, dândü obolul seu pentru susţinerea şcolilor din Blaşiu.

Ëtă lista a patra de contribuiri, despre care amü vorbitü:

Suma din nr. 3 alu „Gaz. Trans.“ 2489 fl. 42 cr.

Aur. Florianu, capelanu militarü în Seraiavo, a colectat dela: Vinc. Visoia cap. 5 fl.; Nic. Jumanca căpitanu 5 fl.; Dr. Iustinu Colbasi medicu milit. 25 fl.; Ciriacu Băcilă căpitanu 5 fl.; Nicolau Fizeşanu capelanu militarü 5 fl.; Ilie Nedeleu căpitanu 10 fl.; Dr. Epifaniu Gramatovicu medicu milit. 5 fl.; Ignatie C. d. Iacobielu, maioru 5 fl.; Iacobu Bacea cap. pens. 2 fl.;

Isidoru Socoleanu concipistü de finanţe 2 fl.; Virgiliu Hoinca pract. 50 cr.; Aureliu Florianu cap. milit. 25 fl.; N. N. 2 fl.; I. Cheveruşanu locot. 3 fl. 50 cr.; Dionisiu Florianu căpitanu 5 fl. Ioan Germanu căpitanu 3 fl. — Totalü 108 fl. Dr. Octavianu Rusu adv. Sibiu 50 fl.

Dr. Aur. Brote directoru băncei Transilvania în Sibiu a colectat dela: Banca gen. de asiguraţiune „Transilvania“ 40 fl.; Dr. A. Brote directoru 10 fl. Totalü 50 fl.

Basilu Raşu, vicariulu Făgãraşului, a colectat dela: Basilu Raşu vicariu 57 fl.; Dr. Popp protomedicu 5 fl.; Dr. Nicolau Motocu 10 fl.; Zina Romanu 20 fl.; Alexandru Pocolu 3 fl.; Dr. Ioan Şenchea 2 fl.; Ioan Cinteş 1 fl.; Aron Poparad 1 fl.; Nicolae Cozgară 5 fl.; Const. Hubianu jun. 1 fl.; Demetriu Chişereanu 20 fl.; Ioan Scurtu 2 fl.; Ioan Turcu 2 fl.; Daniele Gaba 2 fl.; Ioan Gimbeşanu 2 fl.; — Totalü 133 fl.

A mai colectat Vasiliu Raşu vicariulu Făgãraşului din comuna Ileni dela: Gavrilă Cornea parochu 5 fl.; Familii foste boernale: Barbu, Cornea, Metea, Milea şi Piru 10 fl.; Georgiu Lie învëş. 50 cr.; Ioan Tomos Piru 30 cr. Samoilă Metea 20 cr. Totalü 16 fl. Ştefan Căcoveanu A.-Iulia 5 fl.

Ioan Popiţu parochu gr. cat. în Beudoru: Ioan Popiţu 30 cr.; Nicolaus Szász notariu 70 cr. — 1 fl.

Georgiu Trăilă parochu gr. cat. în Timişöra, a colectat dela: Georgiu Trăilă 20 fl.; I. Vulcanu preotü pens. 10 fl.; Nic. Cosariu ases. la sedr. orfanală 3 fl.; Ioan Istinu preotü 1 fl.; Dr. Petru Tigle adv. 2 fl.; Duduş Sandru 6 fl.; Emilia Moga 1 fl.; Suma 43 fl.

Teofilu Gerasimu, preotü în Deagü, a colectat dela: Teofilu Gerasimu 5 fl.; Szöcs János 50 cr.; Aur. Gerasimu stud. 50 cr. Suma 6 fl.

Dr. Emanuilu Doctoru, medicu în Viena, a colectat dela: Dr. Emanuilu Doctoru 10 fl. Ilieş Nicolau 2 fl.; Pantilie Ioan 5 fl.; Dr. Cuparescu 5 fl.; Ioan Hiriscău 5 fl. Suma 27 fl.

(Va urma)

Teleg. part. a „Gaz. Trans.“

Năsudü, 23 Ian. Er i s'a licitatü la Becleanu domeniulu dela Ciceu-Cristuru alu fondulu de stipendii grãniţerescu din Năsudü. Licitarea s'a făcută din ordinu ministerialu şi cu desconsiderarea protestilor celor 60.000 Români, ca proprietari ai fondului. Licitanţi au fost: fişpanulu conte Paul Bethlen şi avocatulu Coroianu. Coroianu, ca plus oferentü a cumpãratü domeniulu cu 90.000 fl. şi 1 cr. v. a. Domeniulu era judecătörescu preţitü e 157.H04 fl.

DIVERSE.

Cari limbă se vorbesc mai mult? Renumitul profesor din Halle, Dr. Kirchhoff, dá următörea statistică: Apröpe a 3-a parte din întreaga ömire, adecă peste 400 milioane, vorbesc limba chineză; apoi urmöză limba indică, care o vorbesc 100 milioane. Limba englesă o vorbesc apröpe 100 milioane, cea rusă 80 milioane, germană 57 milioane şi spaniolă 48 milioane de ömeni. Töte celelalte sunt mai puţin usitate.

Literatură.

Au apãrută:

Şişe, de I. C. Panfu. (În plasă; În Baltă; Cale grea; La Cöde; La cărciuma lui Tiriplicu.) O broşură formată micü de 112 pag. Se pöte procura la librăria N. I. Ciurcu, Braşovü, cu 30 cr.

Logofëtulu Matei, novelă de I. C. Panfu, formată mare 105 pagine. Costă 40 cr.

Liniştea Casei, romanu de I. C. Panfu, formată mare 203 pagine. Costă 60 cr.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactoru responsabilu: Gregoriu Maiorü.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Ianuarie 1893.

Table with exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and bonds.

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Ianuarie 1893.

Table with market prices for various goods such as flour, oil, and other commodities.

Instalație pentru fabricația de Căramiți și Vară, Cuptore circulare, pentru întreprinderi mari și mici.

Primesc în întreprindere instalații de cărămidărie și construcții, fac planuri și furnizez mașini pentru acestea.

I. H. WOJACZEK

posesor de privilegiu ces. reg. pentru luarea în întreprindere de cuptore circulare, și tehnică specială pentru cărămidărie, fabrică de CEMENTU și VARU și coșuri pentru foc.

(Fondată 1865).

Budapesta, Agg-Teleki-utcza Nr. 5.

311,5—6

Numere singuratic din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu, și în tutungeria I. Gross.

Nr. 320—1894

PUBLICAȚIUNE.

Pentru ocuparea postului vacant de moșă orașenească împreună cu ună salariu anual de 150 fl. v. a. se escrie prin acesta concurs.

Brașov, 13 Ianuarie 1894.

340,3—3 Magistratul orașenesc.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscribsei administrației. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1893.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Brașov, Sibiu, and other regional lines.

Nota: Numerii încadrați cu linii groșe înseamnă orele de noapte.